

Ørnulf Rasmussen
Professor, dr. juris
Advokat

Priv: H.W.Friisvei 1
6007 Ålesund
Tlf 701.26.994

Kontor: Kirkegt 2
6004 Ålesund,
16.01.2011

Kontor:
Magnus Lagabøtes pl 1
Universitetet I Bergen
Juridisk fakultet
5010 Bergen,
Tlf 55 58 95 78/6

Privat: Fjellveien 102a
5019 Bergen

Mobilnr. 920 80 151
E-rasmussen@jur.uib.no

Avdeling for forvaltningsinformatikk
Det Juridiske Fakultet
Universitetet i Oslo
Pb 6706 St Olavs plass
0130 Oslo

Att Siri Eriksen

Tilsynsrapport for året 2010 for bachelorstudiet Demokrati og rettigheter i informasjonssamfunnet, og masterstudiet Forvaltningsinformatikk.

Vedlagt følger tilsynssensor for disse studier.

1 vedlegg

Med vennlig hilsen

Ørnulf Rasmussen

Tilsynsrapport for året 2010 for bachelorstudiet Demokrati og rettigheter i informasjonssamfunnet, og masterstudiet Forvaltningsinformatikk – Juridisk fakultet, Universitetet i Oslo

Fra professor dr juris Ørnulf Rasmussen, UiB
Til Juridisk fakultet ved UiO, Avdeling for forvaltningsinformatikk
17.01.2011

1. Bakgrunnsinformasjon

1.1 Emne(r), emnegruppe(r), studieprogram eller fag rapporten er gyldig for.
Bachelorprogrammet ”Demokrati og rettigheter i informasjonssamfunnet” (DRI) og
Masterprogrammet i Forvaltningsinformatikk.

1.2 Tilsynssensors funksjonsperiode
01.01.2010 – 31.12.2012

2. Utforming av arbeidet

2.1 Hvilke deler av vurderingsarbeidet er det gjort avtale om at du som tilsynssensor skal delta i.

Jeg viser til oppnevningbrev fra Det Juridiske fakultet, UiO, av 16.02.2010. Det vises og til epost av 15.2.2010 med nærmere presisering av mandatet, hvor der bl a er uttalt:

”Tilsynssensors oppgaver er å føre tilsyn med:

Vurderingsformer innen rammen av bachelor i demokrati og rettigheter i informasjonssamfunnet og master i forvaltningsinformatikk.

>>

Gjennomførte vurderinger og vurderingsprosesser.

>>

Standarden på resultatene.

For øvrig er tilsynssensor fri til å kommentere de samme eller andre forhold ved undervisningsopplegg, struktur og innhold i det eller de studier sensor er oppnevnt for å føre tilsyn med.”

Rapporten forutsettes avgitt i samsvar med mandatet. Rapporten er redigert i henhold til standard mal for tilsynsrapporter ved UiO. Den er avgitt sent, på grunn av langvarig sykmelding. Fakultetet var kjent med dette ved oppnevningen.

2.2 Prinsipper for eventuell utvelgelse av studentenes enkeltprestasjoner i forbindelse med tilsyn med karaktersetting.

Jeg har etter anmodning fått oversendt et materiale som belyser avdelingens utdannelsesvirksomhet, herunder oversikter over avviklede eksamener i 2010, antall oppmeldte, og karakterfordeling. Dette gjelder begge programmene. Jeg har også fått navn på sensorer. Det er videre gitt informasjon om innleverte masteravhandlinger med tittel og karakter.

Jeg har ikke deltatt ved sensurmøter, eller søkt informasjon under sensurprosessen.

Mht bachelorstudiet DRI har jeg bedt om og fått, oppgaver og besvarelser i to av kursene, med karakteren A, B og E, F. Dette gjelder kursene 1010 og 2010. På 3001 var det ikke avholdt eksamen da jeg gjennomgikk besvarelser.

Mht masterstudiet har jeg bedt om og fått, to masteravhandlinger som jeg valgte ut fra oppgitt karakter (A) og tittel.

2.3 Møte med fagmiljø. Antall, deltakere og hovedtemaer

Den 30.11.2010 hadde jeg separate møter med studentrepresentanter for DRI og for masterstudiet, og med professor Dag Wiese Schartum.

Fra DRI møtte to studenter som begge var på femte semester. Fra masterstudiet møtte to som begge var på andre semester.

Begge møtene med studentene begynte helt åpent, med samtale om studieopplegg, faginnhold, studieopplevelse, og eksamenserfaringer. Vi tok deretter opp en del anførsler i rapporten fra tilsynsperioden 2008-2009. Studentenes formidling kan knyttes til tre forhold:

a) Innholdet i studiene:

- Stor faglig spredning i begge studier (IT, SV og JUS) gjorde at det tok tid å se helhet og sammenheng. Forståelsen av sammenhenger kom mot slutten av BA studiet, og var klar tilstede under MA studiet.
- JUS-delen fikk økt oppmerksomhet utover i studiet. De fleste velger jus-fordypning, fremfor IT- eller SV-fordypning. En del av studentene skifter over til jusstudiet under veis, og før BA eksamen. Vektlegging av den juridiske delen ble ansett som viktig og positivt. Det ble gjentatt tidligere anførsel om dårlig sammenheng mellom forelesning og eksamen i forvaltningsrett, og understreket at dette gjaldt forelesning, ikke gruppeundervisning.
- Det ble ikke uttrykt ønske om større valgmulighet innenfor, eller vektning av, SV-studier.

- IT-delen oppleves som ”akilleshelen”. Det var stor tilfredshet med at kurset i programmering var fjernet fra obligatorisk del. I alle fall masterstudentene fremhevet at IT-delen har omfattende og tung engelskspråklig litteratur. Kurset i systemutvikling er positivt opplevd.
- Masterstudentene pekte spesielt på verdien av masterskolen i forvaltningsinformatikk (20 stp), som forberedelse til selve avhandlingen. Dette gir sammenhengende tidsflate (20 + 60 stp) for faglig perspektivering og fordypning.
- Det ble uttalt at det kan være en mulig sammenheng mellom markedsføringen/presentasjonen av studiet og et relativt stort frafall. Ønsket som fremkom under fjorårets evaluering, om mer informasjon om jobbmuligheter, ble ikke presentert nå. Det ble opplyst at en nystartet studentforening hadde tatt tak i dette, og fått i stand møter mellom yrkes- og næringsliv og studentmiljøet. Det ble ansett som verdifullt.

b) Tilrettelegging av læringsprosessene:

Begge gruppene var meget godt fornøyd med den faktiske og daglige tilrettelegging av studiet, for en god læringsprosess. Det ble særlig pekt på tilgjengeligheten til avdelingens lærere, og den individuelle veiledning studentene opplevde at disse alltid var åpne for å gi.

c) Sammenhengen mellom læringstilbud og eksamensprøving

Det ble uttrykt tilfredshet med sammenhengen mellom pensum, undervisning og eksamensprøving, med den reservasjon som er nevnt ovenfor mht forelesninger i forvaltningsrett.

Sammenfattet ga BA studentene uttrykk for at de hadde vært ”litt forvirret men veldig fornøyd”, og MA studentene at de nå bare var ”veldig fornøyd”. Dette ble forklart med progresjonen i studiet, fra stor spennvidde over helt ulike fagfelt (IT, SV og JUS), som i gjen har en til dels meget stor indre tematisk og metodisk spredning, til et mer samlet grep om de faglige utfordringer i 3. år av BA studiet, og særlig i MA studiet.

Samme dag møtte jeg professor Dag Wiese Schartum. Han pekte på fagmiljøets sårbarhet på grunn av dets beskjedne størrelse. Det er særlig positivt at et stor antall godkjente Phd avhandlinger i 2010 har gitt gjennomføringsstipend, som har gitt avdelingen til mer innleie av eksterne lærere, og derved tid og rom for de ansatte til forskningsvirksomhet.

Avdelingen er særlig tilfreds med den faglige fordypning som finner sted i MA delen, og ser at den innledende bredde på studiet kan skape opplevelse av en uklart definert faglig forankring. Det er en naturlig følge av at studiene er rettet mot studenter med ulik bakgrunn, yrkesmessig forankring, og faglig interesse.

3. Evaluering av vurderingen av studentprestasjoner og vurderingsordningene

3.1 Evaluering av utforming av eksamensoppgavene

Jeg kan slutte med til uttalelsen fra tilsynssensor for foregående periode: Det synes å være en utmerket sammenheng mellom pensum, undervisning og eksamensoppgaver i de obligatoriske kursene. Studentene har gitt uttrykk for det samme syn.

3.2 Evaluering av vurderingsordning og vurderingsprosesser

Det benyttes to sensorer ved alle eksamener, slik man tradisjonelt har gjort ved norske universitet. Denne ordningen har i det siste tiår vært utsatt for press. Innenfor disse studier anser jeg en slik sensur som svært viktig og riktig. Fagene er i seg selv preget av rom for faglig skjønnsutøvelse, og stiller krav til forståelse vel så mye som til leksikalsk treffsikkerhet. Det gjør også sensuren mer skjønnspreget, og dermed prinsipielt mer utsatt for diskusjon og studentkritikk. Behovet for en trygg sensurordning gjør seg derfor klart gjeldende.

Mht sensur av avhandlinger kan det nok diskuteres hvor distanserte disse kan bli, i et miljø med et så lite antall masteravhandlinger pr år, og en så stor nærhet mellom studenter og lærere. Denne nærhet er omtalt svært positivt i forord til de avhandlinger jeg har lest. MA studentene presenterer sitt masterprosjekt for en bedømmelseskommissjon som skal avgjøre om prosjektet skal få klarsignal for utførelse. Det kan nok i prinsippet reises spørsmål om hvor tjenlig dette er for en distansert bedømmelse, hvis de samme deltar ved den endelige sensur. På den annen side synes prosjektfremleggelse å være et kvalitetssikringstiltak som er verdifullt, og som også studentene setter stor pris på. I et lite fagmiljø vil således hensynet til distansert bedømmelse måtte avveies mot hensynet til faglig utvikling hos studentene. Det er opplyst fra avdelingen side at ved muntlig eksaminasjon av masterkandidater er det regelen at det er den eksterne sensor som i praksis har hovedansvaret. Jeg ser ikke noe grunnlag for å kritisere den måten dette faktisk har blitt håndtert på ved avdelingen.

3.3 Evaluering av karaktersetting og karakternivå

Mitt inntrykk er at karaktersettingen stort sett virker overbevisende. Jeg har ikke grunnlag for konkrete innvendinger mot den sensur som er foretatt for så vidt gjelder de skoleeksamener jeg har gjennomgått. Jeg vil likevel peke på et par forhold:

Mht DRI 1010 kan det virke som det er en viss nivåforskjell på de B- besvarelser jeg har lest. Dette kan naturligvis skyldes det faktum at B generelt har et ikke helt lite nivåspenn, og at mitt utvalg er meget begrenset. Det andre er at jeg allerede på dette stadium i studiet ville ha stilt større krav til rettslig forankring av fremstilling og diskusjon, enn sensuren kan synes å gjøre. Denne ulike betraktning blir forklart fra avdelingens side med at faget ikke er spesifikt juridisk vinklet. Jeg ser at det kan være ulike meninger om dette, hvilket også vil kunne medføre ulike nivåkrav, eller rettere ”fokuskrav”. Jeg har altså ikke grunnlag for å mene at sensuren er for mild sett i forhold til de fagkrav som stilles i det definerte faglige opplegget

for dette kurset. Det er derfor mulig dette mer skyldes den faglige profil på opplegget enn på besvarelsene. Jeg kommenterer dette nedenfor under pk. 5.

Av 69 oppmeldte møtte 59, hvorav 56 besto. Karakterfordelingen var A 5, B9 C22, D12, E8 og F3. Det virker ordinært.

I DRI 2010 var 22 oppmeldt, 16 møtte og 15 besto. Fordelingen var A2, B3, C5, D4, E1 og F1. Fordelingen synes normal, selv om man ikke kan stille noen gaus-forventninger til så små tall. Det kan være interessant for avdelingen å se nærmere på hvorfor såpass mange av de oppmeldte ikke var fremmøtt.

I DRI 2010 har jeg lest en A- og en E-besvarelse. Jeg har ikke merknader til karaktersettingen. A-besvarelsen var meget overbevisende, mens E-besvarelsen hadde de typisk kjennetegn ved svake besvarelser; lavt kunnskapsnivå, manglende blikk for problematisering, svakt akademisk nivå, og dårlig språk.

Jeg har gjennomgått to masteravhandlinger som ble levert våren 2010. De illustrerer, slik jeg ser det, noe av den usikkerhet jeg opplever omkring studiets faglige vinkling. Jeg har tatt dette opp i særskilt korrespondanse med professor Schartum, senest i brev av 16.01.2011.

Den ene av de to avhandlinger sto også etter min vurdering til en A, ganske utvilsomt. Den andre ville jeg for min del ikke ha bedømt til A. Dette er diskutert med professor Scartum. Jeg forstår at kandidaten har valgt bort rettslige vurderinger, og at den enkelte vil stå meget fritt til selv å velge hvilken faglig arena man vil ha fokus på. Det er sikkert i samsvar med studiets opplegg, og virker nødvendig og forklarlig med et så vidt favnende studium. Mitt spørsmål knytter seg ikke til valg av vinkling, men til gjennomføring av den vinkling som er valgt. I den grad man går inn på juridiske problemstillinger bør behandlingen av disse holde et nivå som virker overbevisende. Jeg mener ikke med det at man trenger ha det faglige nivå som forventes i masterstudiet i jus. Men fokus og tenkning bør være juridisk, når vinkling og problematisering er det.

4. Redegjørelse for de drøftinger som er gjort med fagmiljø/ fakultet underveis Hvilke eventuelle råd har tilsynssensor gitt fagmiljøet underveis

Jeg har hatt et møte med professor Dag Wiese Schartum den 30.11.2010, sm ovenfor, og utvekslet noen synspunkter med ham på epost. Det har ikke skjedd i tilsynsperioden men i januar 2011, av grunner det er redegjort for innledningsvis. Mitt råd har vært å ta opp til overveielse spørsmålet om hvilken plass jus, og da i særdeleshet forvaltningsrett og personvernjus, bør ha i ulike deler av studiet.

5. **Anbefalinger for fagmiljøets videre arbeid. Tilbakemelding til fagmiljøene om tilsynsenssens evaluering og forslag/bidrag til forbedringer av**

5.1 **Vurderingsordningen**

- Studentene jeg har snakket med har ikke hatt kritiske merknader til denne. Men en ordning for systematisk oppfangning av signaler fra studentene, gjennom rutineprosesser– uten at dette skaper unødig byråkratisering – kan vurderes.

5.2 **Standarden på studietilbudet**

- Det kan overveies økt vektlegging av juridiske emner og problematiseringer. Studentene har formidlet til meg at slik er opplevd som viktig. Jeg er enig i det.

Jeg ser at min forgjenger, som har et annet faglig ståsted enn jeg har, tvert i mot har anbefalt (rapport for 2009) sterkere fokus på å ”integrere teoretiske perspektiver fra samfunnsvitenskap i programmet.” Jeg deler ikke dette synet, og kan heller ikke se at informasjonen fra studentene skulle tilsi en slik prioritering. Det kan altså være ulike måter å vurdere dette på.

Ulike typer utfordringer innenfor den offentlige forvaltning står helt sentralt i studiet. Denne forvaltning er styrt av forvaltningsretten. IT-sektoren – innenfor så vel som utenfor den offentlige forvaltning - har personvern som grunnleggende premiss. Personvern er definert gjennom rettsnormer. Personvern uten rettslig vern er en fiksjon.

- Masterskolen er opplevd av studentrepresentantene som veldig positiv. Det kan vurderes om et kurs i forkant av BA - avhandlingen også kan være hensiktsmessig. Jeg har ikke grunnlag for å mene noe om dette, men ut fra studentenes vurdering kan det synes ønskelig å overveie dette.
- Alle studier har frafall, også disse studieprogrammer. Det er alltid interessant å vite noe om årsaker til slikt frafall. Jeg har ikke noe syn på mulige årsaker i disse studier, men i den grad det er en overkommelig oppgave, og man kan prioritere den, ville svar på slike spørsmål alltid være interessante.

Ålesund, den 17.01.2010
Ørnulf Rasmussen